

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Z.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. K., advokátkou v K., proti odporcovi **J.**, bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. B., advokátkou v K., **o rozvod manželstva**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36 C 140/2006, o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 2008 sp. zn. 7 CoP 101/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu **o d m i e t a .**

Navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 24. októbra 2006 č.k. 36 C 140/2006-22 rozviedol manželstvo účastníkov, uzavreté 19. septembra 1998 a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Návrhu na rozvod manželstva vyhovel, nakoľko vykonaným dokazovaním mal preukázané, že manželstvo účastníkov si prestalo plniť svoje základné funkcie a účel, je rozvrátené a nemožno ani očakávať, že účastníci manželské spolužitie niekedy obnovia. Príčinu rozvratu manželstva ustálil v neprekonateľných názorových rozdieloch účastníkov na fungovanie manželstva a jeho udržiavanie. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil aplikáciou § 144 prvá veta O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie odporcu rozsudkom z 28. apríla 2008 č.k. 7 CoP 101/2008-129 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 O.s.p.). Zároveň priznal advokátke JUDr. F. ako ustanovenej zástupkyňi odporcu odmenu 3 310 Sk, ktorú uložil vyplatiť z rozpočtových prostriedkov Krajského súdu v Košiciach, a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca. Z obsahu jeho dovolania, ktoré následne doplnila ustanovená mu zástupkyňa, vyplýva, že napadnutý rozsudok navrhuje zrušiť z dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., a to že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. c/, f/, g/ O.s.p., ako aj z dôvodov uvedených v § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., teda že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že vo veci bolo rozhodnuté na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, pričom za neobjektívne a účelové označil skutočnosti a dôkazy, na základe ktorých bol rozsudok vyneseny. Tvrdil, že prvostupňový súd a odvolací súd sa vôbec nepokúsili o zmier medzi účastníkmi a dôkazy vyhodnotili nedostatočne a neúplne.

Navrhovateľka navrhla dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok. Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

V danom prípade napadnutý rozsudok nevykazuje znaky ani jedného z uvedených rozsudkov, pretože ním bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd vo svojom rozsudku (výroku) nevyslovil prípustnosť dovolania, a napadnutému rozsudku

odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu, od právneho názoru ktorého by sa odvolací súd odchýlil. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť. Je treba však zdôrazniť, že prípustnosť dovolania v tejto právnej veci je vylúčená, a to podľa § 238 ods. 4 O.s.p.; odvolací súd totiž rozhodol vo veci upravenej Zákomom o rodine, u ktorej zákonodarca prípustnosť dovolania vylúčil.

Podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Dovolanie je podľa § 238 ods. 4 O.s.p. vylúčené bez zreteľa na okolnosť, či ide o prípad zmeňujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu alebo rozhodnutia, kde by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O.s.p., resp. či ide o prípad podľa § 238 ods. 2 O.s.p. Prípustnosť dovolania odporcu vzhľadom na predmet dovolania (rozsudok v konaní o rozvod manželstva) je teda citovaným ustanovením § 238 ods. 4 O.s.p. výslovne vylúčená - hoci ani z predchádzajúcich odsekov § 238 O.s.p. (1 až 3) by ju inak (ak by nešlo o takéto vylúčenie prípustnosti dovolania) nebolo možno vyvodiť.

Námietka nedostatočného dokazovania - neúplných skutkových zistení, z ktorých oba súdy pri svojom rozhodovaní vychádzali, a neúplného vyhodnotenia dokazovania predstavuje inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); táto procesná vada však prípustnosť dovolania nezakladá.

I keby tvrdenia dovolateľa, že rozsudky oboch nižších súdov spočívajú na nesprávnych alebo neúplných skutkových zisteniach, mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutých rozhodnutí (dovolací súd ich z tohto aspektu neskúmal), táto skutočnosť nezakladá prípustnosť podaného dovolania. Rovnako to platí i pre námietku nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je síce nepochybne dovolacím dôvodom, nezakladá však prípustnosť dovolania. I keby takéto tvrdenie dovolateľa bolo opodstatnené (dovolací súd ho z tohto aspektu neskúmal), nezakladalo by prípustnosť jeho dovolania. V dôsledku toho posúdenie, či odvolací súd použil správny právny predpis a či ho správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových

záverov vyvodil správne právne závery, prichádzalo by do úvahy iba vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Zákonná povinnosť skúmať vždy, či rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p), sa neuplatní tam, kde došlo k právoplatnému rozhodnutiu o rozvode manželstva. Táto výnimka (z inak obligatórneho skúmania uvedených vád) je odôvodnená prevažujúcim všeobecným záujmom na zachovaní stavu právnej istoty spojenej s nemeniteľnosťou takéhoto rozhodnutia, po ktorom môže dôjsť k vzniku nových rodinných vzťahov. Prijaté závery súdnej praxe s poukazom aj na historický a teleogický výklad vylučujú v rozvodových veciach, kde manželstvo bolo rozvedené, prípustnosť dovolania z dôvodov uvedených v § 237 O.s.p. (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod poradovým číslom 59/2005 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). Zaoberať sa vadami uvedenými v § 237 O.s.p. - hoci existenciu niektorých z nich dovolateľ namietal - pre neprípustnosť dovolania z dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. nebolo teda možné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dospel k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie odporcu proti rozsudku odvolacieho súdu procesne neprípustné; vzhľadom na neprípustnosť dovolania vecnú správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia neskúmal.

V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke dovolací súd nepriznal náhradu trov tohto konania, pretože nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania a žiadne trovy si neuplatnila (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. augusta 2009

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková